

Warszawa, dnia 4 października 2024r.

Szanowny Pan

W odpowiedzi na pismo Pana Mecenasa z dnia 27 sierpnia 2024r., doręczone do Krajowej Izby Radców Prawnych w dniu 3 września 2024r., Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych wskazuje, że z treści zawartego w nim opisu stanu faktycznego wynika, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie zwrócił się z zapytaniem do Pana Mecenasa w zakresie informacji objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego, lecz do spółki będącej Pana klientem. Wobec powyższego, z uwagi na adresata wezwania, tj. spółkę będącą Pana klientem i w konsekwencji nieuczestniczenie przez Pana Mecenasa przedmiotowe wezwanie pozostaje, co do zasady, poza zakresem działalności Komisji.

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych zwraca jednak uwagę na przepis art. 105da ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 594 z późn. zm.) i wynikające z niego obowiązki i ograniczenia.

Art. 105da

1. Jeżeli w toku kontroli kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona oświadczy, że ujawnione w toku kontroli pisma lub dokumenty, w tym zawarte na informatycznych nośnikach danych, w urządzeniach lub w systemach informatycznych, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2:

1) zawierają pisemną komunikację między kontrolowanym a niezależnym od kontrolowanego adwokatem, radcą prawnym, prawnikiem z Unii Europejskiej w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 823) lub osobą, o której mowa w art. 2a tej ustawy, wytworzoną w celu realizacji prawa kontrolowanego do uzyskania ochrony prawnej w związku z przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prezesa Urzędu, w toku którego jest przeprowadzana kontrola, lub

2) zostały sporządzone wyłącznie w celu realizacji prawa kontrolowanego do uzyskania ochrony prawnej od osób, o których mowa w pkt 1, w związku z przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prezesa Urzędu, w toku którego jest przeprowadzana kontrola

- kontrolujący pozostawia te pisma lub dokumenty w miejscu kontroli.

2. W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, kontrolujący może zapoznać się pobieżnie z pismem lub dokumentem, w sposób pozwalający na ustalenie autora, adresata, tytułu

oraz przedmiotu pisma lub dokumentu oraz daty jego sporządzenia. Kontrolujący jest uprawniony do żądania od kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej dodatkowych ustnych wyjaśnień w przedmiocie złożonego oświadczenia oraz przygotowania wersji pisma lub dokumentu niezawierającej informacji objętych ochroną zgodnie z ust. 1, jeżeli jest to możliwe.

3. Jeżeli oświadczenie kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej, o którym mowa w ust. 1, budzi wątpliwości, kontrolujący niezwłocznie, nie później niż po zakończeniu kontroli, przekazuje pismo lub dokument, którego wątpliwość dotyczy, sądowi ochrony konkurencji i konsumentów, w sposób zapewniający należyte zabezpieczenie przed ujawnieniem jego treści.

4. Na kontrolowanym spoczywa ciężar dowodu, że pisma lub dokumenty, o których mowa w ust. 1, spełniają przesłanki określone w tym przepisie.

5. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów po zapoznaniu się z pismami lub dokumentami, o których mowa w ust. 3, wydaje w terminie miesiąca od dnia ich przekazania postanowienie o ich zwrocie kontrolowanemu w całości albo w części, jeżeli zawierają one pisemną komunikację, o której mowa w ust. 1, i spełniają przesłanki określone w tym przepisie albo wydaje postanowienie o ich zwrocie w całości albo w części Prezesowi Urzędu na potrzeby prowadzonego postępowania. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji. Postanowienie podlega wykonaniu z chwilą uprawomocnienia.

(podkr. Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych)

Mając powyższe na względzie w ocenie Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w przypadku pism lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 powołanego przepisu ustawy, radca prawny powinien doprowadzić, w miarę możliwości, do złożenia oświadczenia przez kontrolowanego klienta albo, jeżeli jest osobą upoważnioną przez klienta, sam złożyć oświadczenie, o którym mowa w tym przepisie. Kolejno, w ramach aktów staranności w obszarze ochrony tajemnicy zawodowej radca prawny powinien, w miarę możliwości, weryfikować zgodność dalszego postępowania kontrolującego z powołanymi regulacjami i w przypadku ich naruszenia adekwatnie, w ramach posiadanych uprawnień, reagować. Ponadto radca prawny powinien, w miarę możliwości, zadbać o adekwatne dalsze postępowanie kontrolowanego klienta w stosunku do postępowania kontrolującego, a w przypadku posiadania odpowiedniego upoważnienia sam w adekwatny sposób postępować, mając na względzie ustawowy obowiązek ochrony tajemnicy zawodowej.

Na powyższy problem uprawnień kontrolującego zwracano również uwagę w publikowanych wzmiankach prasowych – zob. np. Paweł Rochowicz, Urzędnik może zaglądać w korespondencję z prawnikiem, Rzeczpospolita/Prawo/Prawo w firmie, 22.05.2023: <https://www.rp.pl/prawo-w-firmie/art38502901-urzednik-moze-zagladac-w-korespondencje-z-prawnikiem>

Jednocześnie zauważyć należy, że tajemnica zawodowa wiąże radcę prawnego w szczególności w postępowaniu prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W przypadku otrzymania wezwania w jego toku radca prawny ma obowiązek

odmówić udzielenia informacji objętych tajemnicą zawodową (art. 3 ust. 3 – 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych). Ujawnienie informacji objętych tajemnicą zawodową jest dopuszczalne wyłącznie w przypadkach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Ponadto w kontekście uprawnień organów w zakresie ochrony konkurencji i konsumentów, w szczególności dotyczących przeszukania, o którym mowa w art. 105n powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podczas którego mogłoby dojść do naruszenia tajemnicy zawodowej radcy prawnego, należy zwrócić uwagę na postanowienia art. 105q pkt 3) tej ustawy, umożliwiające sądowi ochrony konkurencji i konsumentów na zwalnianie radców prawnych z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Opracowanie:

r.pr. Katarzyna Palka – Bartoszek

r.pr. Karolina Pukańska – Dura

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

(-)

r.pr. Ryszard Wilmanowicz